

MUNKAVÉDELEM

GINOP-5.3.7-VEKOP-17-2017-00001

azonosító számú

„Jogszerű foglalkoztatás fejlesztése”
elnevezésű kiemelt projekt

KANGYALNÉ GARAI ERZSÉBET

MUNKABALESETI JEGYZŐKÖNYV SZAKSZERŰ KITÖLTÉSE

TECHNOLÓGIAI ÉS IPARI
MINISZTERIUM

TIM

KÜLDETÉSÜNK A BIZTONSÁGOS JÖVŐ

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal (ILO) a szervezet tagországaitól a munkabalesetek és a foglalkozási megbetegedések nyilvántartását, bejelentését a nemzetközi normákban meghatározott adattartalommal kéri. A fenti követelményt elégíti ki a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) és annak végrehajtására kiadott 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet (R) szerinti munkabaleseti jegyzőkönyv, mely az ESAW (EUROPEAN STATISTICS ON ACCIDENTS AT WORK) módszertan szerint meghatározott tartalommal bír.

Az ESAW-ot az Európai Közösségek Statisztikai Hivatala irányításával hozták létre azzal a céllal, hogy az összehasonlítható adatbázis álljon rendelkezésre Európai Unió (EU) számára. Az EU-hoz történő csatlakozás egyik alapvető követelménye a jogharmonizáció.

A baleset munkáltatói kivizsgálásának egyik tartalmi eleme a jegyzőkönyv szakszerű kitöltése, amely jogszabályban előírt szakképzettséggel rendelkező szakember bevonásával történhet.

A munkabaleseti jegyzőkönyvek kitöltésének feltétele, hogy a baleset vizsgálata során megfelelő fogalmakat alkalmazunk, helyes, logikus következtetéseket vonjunk le a baleset bekövetkezését illetően, a munkabaleseti jegyzőkönyv tartalma a balesetvizsgálat megállapításait tükrözze vissza, kielégítse a jogszabályi előírásokat, a munkavédelmi hatóság igényeinek is megfeleljen.

A munkavédelmi hatóságokhoz beérkezett munkabaleseti jegyzőkönyvek feldolgozása során számos ellentmondásra és pontatlanságra derül fény, mely alapján a munkabaleset okai és a szükséges intézkedések nem állapíthatók meg, későbbi jogvitákra, kártérítésekre vagy fizetési meghagyásokra adhatnak okot, és részben a nemzetközi összehasonlítást, részben pedig a baleseti elemzéseket is megnehezítik. A bekövetkezett munkabalesetek tapasztalatainak elemzése elősegíti az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályozók esetleges módosítását, ezáltal később emberéleteket menthet meg. A kiadvány nem tér ki a munkabaleseti jegyzőkönyv minden, teljesen egyértelműen kitöltendő elemére, csak a felmerülő problémás esetekre kíván rávilágítani.

A munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltésével kapcsolatos fontosabb információk az Innovációs és Technológiai Minisztérium által kezelt honlapon megtalálhatók:

- kitölthető pdf formátumú munkabaleseti jegyzőkönyv
- jogszabályi háttérinformációk
- a munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltéséhez alkalmazandó főbb kódlisták

A honlap elérhetősége: https://mvff.munka.hu/index.php?akt_menu=220

A munkabaleseti jegyzőkönyvet a **baleset helyszíne** szerint területileg illetékes munkavédelmi hatóság részére kell megküldeni. Ezek elérhetősége: https://mvff.munka.hu/index.php?akt_menu=228

Elektronikusan közvetlenül a területileg illetékes megyei (és fővárosi) kormányhivatalhoz lehetséges beküldeni, melyhez további információk a http://mvff.munka.hu/index.php?akt_menu=564 oldalon találhatóak.

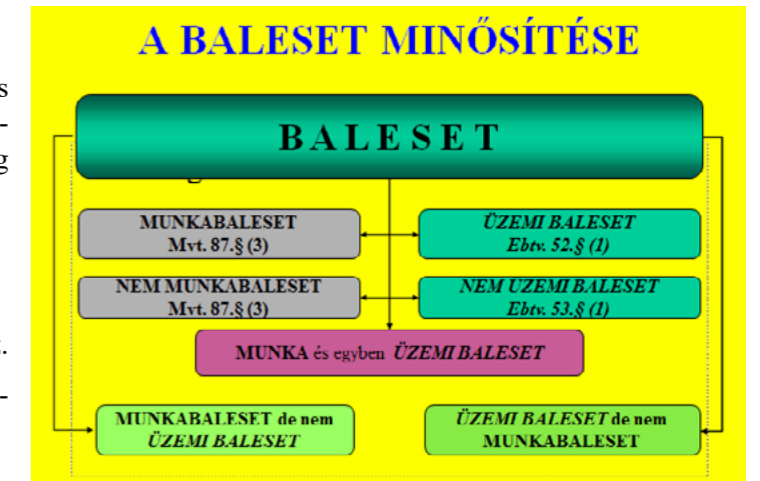
Elsődleges eldöntendő kérdés – Munkabaleset vagy sem

A munkáltató minden bejelentett baleseti eseményről köteles eldönteni, hogy munkabalesetnek tekinti, vagy sem.

Nyilvántartást az összes munkabalesetről kell vezetnie, de munkabaleseti jegyzőkönyvet csak a 3 munkanapot meghaladó keresőképtelenséget okozó munkabalesetről köteles kitölteni és beküldeni a baleset helyszíne szerint illetékes munkavédelmi hatósághoz. Az Mvt. 87.§ 3. pontja határozza meg a munkabaleset fogalmát. A definíció valamennyi jelzője nagyon fontos a munkabaleset tényének megállapítása során.

A munkabaleset esetén lényegesek a következők:

- A szervezetet érő egyszeri külső hatás. Vagyis ez nem lehet valamilyen folyamatosan megvalósuló dolog, ami hosszú idő után mutatkozik meg egészségkárosodás formájában.
- A sérült akaratától függetlenül következik be.
- Hirtelen vagy rövid időn belül történik.
- Valamilyen egészségkárosodást vagy halált okoz.
- Szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben történik.
- Nincs jelentősége a sérült közrehatása mértékének, annak, hogy a sérült milyen módon járult hozzá a balesethez (kivéve szándékosság). A munkáltató esetleges kártérítési felelősségénél ennek már lehet jelentősége, azonban önmagában az, hogy a baleset munkabaleset lesz-e, ettől független. A munkabalesetek miatti felelősség kérdése független a munkabaleset tényétől.
- A munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás stb. igénybevétele során éri.

Nem tekinthető munkavégzéssel összefüggésben bekövetkező balesetnek (munkabalesetnek)

- az a baleset, amely a sérültet a lakásáról (szállásáról) a munkahelyére, illetve a munkahelyéről a lakására (szállására) menet közben éri, kivéve, ha a baleset a munkáltató saját vagy bérelt továbbá egyéb megállapodás alapján biztosított járművével történt,
- ha a sérült szándékosan okozott balesetet,
- a munkavégzés hatókörében tartózkodók külső személyek balesetei.

A munkabalesettől eltérő fogalom az üzemi baleset. Részben fedik egymást, de más célt szolgálnak. Míg a munkabaleset a munkavédelem körében szabályozza a munkával kapcsolatos baleseteket, sérüléseket, addig az üzemi baleset a társadalombiztosítási jog által használt fogalom. Célja annak meghatározása, hogy milyen munkához kapcsolódó balesetek esetén jogosult valaki baleseti ellátásra. Üzemi baleset esetén a sérültet baleseti egészségügyi szolgáltatás, baleseti táppénz és baleseti járadék illeti meg.

Előfordulnak olyan esetek, amikor ugyanazon esemény az Mvt. alapján munkabaleset, de az a kötelező egészségbiztosításról szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (Ebtv.) alapján azonban nem üzemi baleset, például:

- ittas állapotban történő munkavégzés,
- engedély nélküli munkavégzés,
- jogosulatlan járművezetés-, gépkezelés,
- szándékos sérülésokozás,
- munkahelyi rendbontás.

Előfordulhat ennek ellenkezője is, hogy a jogszabály értelmében ugyanazon esemény üzemi baleset, de nem munkabaleset. Kifejezetten e körbe tartoznak az ún. útibalesetek, amikor a munkavállalót munkába, vagy onnan lakására menet éri baleset, de már nem a munkaterületen.

Szintén nem tekinthetők munkabalesetnek a kizárólag természetes okból eredő munkabalesetek, így a munkavégzés során kizárólag egészségügyi problémák, például szív- vagy agyműködési zavarok miatt bekövetkező balesetek, amelyek nincsenek egyértelműen összefüggésben a sérült foglalkozási tevékenységével.

Nem tekinthető azonban munkabalesetnek, ha a munkáltató biztosít szervezett étkeztetést, de a munkavállaló nem azt veszi igénybe, hanem a közeli étteremben fogyasztja el az ebédjét.

Helytelen gyakorlat:

- » *A munkáltatók a baleset minősítésekor nem járnak el elég körültekintően, nem minősítenek olyan baleseti eseményeket munkabalesetnek, melyek a törvényi előírások szerint munkabalesetnek minősülnek.*

Munkabalesetek körébe tartozik az a baleseti esemény is, ha a lakáson ügyeletet tartó munkavállaló a hibaelhárítás helyére történő utazás közben szenved balesetet, mert ezt a közlekedést a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedésnek kell tekinteni.

Szintén munkabalesetnek minősül, ha a munkavállaló a beosztás szerinti elrendelt rendes munkaidőn túl szenved munkabalesetet (nem fejezte be a munkáját, de szeretett volna vele végezni még aznap).

Ide kell sorolni azon baleseteket is, amikor a munkavállaló – a munkahelyén, munkaidőben – magán saját célra dolgozik, azaz „fusizik”.

- » *Tévesen értelmezik az „egyszeri külső hatást”.*

Például a munkavállaló megbotlik a munkaterületen történő közlekedés közben és nem találnak semmiféle külső hatást (kátyú, egyenetlen járófelület, stb...). Ilyen esetekben a külső tényező a talajjal való ütközés, tehát mindekképpen munkabaleset.

- » *Természetes egészségi okokra való hivatkozással nem minősítenek munkabalesetté munkabalesetet.*

Ilyen például, ha egy kőműves epilepsziás roham következtében rosszul lesz, emiatt leesik az állványzatról és ennek következtében sérül meg. A magasból való esés miatti sérülése munkabalesetnek minősül a kiváltó körülménytől függetlenül.

Hasonló eset, amikor egy munkavállaló terhet emel meg (pl. betegszállító, nővér) és ennek következtében meghúzódik a dereka. Nem lehet például arra hivatkozni, hogy a munkavállaló korából adódóan van már derékfájdalommal járó sorsszerű megbetegedése.

Ilyen és hasonló esetekben orvosi szakvéleményt kell beszerezni, elsősorban a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatótól.

- » *Gyakori probléma a munkáltató által biztosított gépjármű és a szervezett üzemi étkezés helytelen értelmezése.*

Munkabalesetnek minősül az a baleseti esemény is, ha a munkavállaló a munkáltatója költségtérítése alapján a saját gépjárművével közlekedik a munkafeladat ellátása során.

Példaként említendő az a megtörtént eset is, amikor a munkavállaló az üzemi étkezdében étkezés közben megfulladt. Bár a munkáltatónak semmiféle ráhatása nem volt az eseményre mégis munkabalesetnek kell minősíteni.

Munkabalesetnek kell tekinteni minden olyan balesetet, amely a munkáltató utasításai alapján, a munkáltató munkaeszközeivel vagy a munkáltató érdekében történik. Ha a baleset a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben következett be, akkor is munkabalesetnek minősül, ha az a törvényes munkaidőn kívül történt, és a munkáltató túlmunkát sem rendelt el. Annak sincs jelentősége a minősítés szempontjából, hogy a munkáltató engedélyezte vagy sem a munkavégzést. A munkahelyen végzett „fusizás” is munkabalesetnek minősül.

Önmagában a munkavédelmi előírások megsértése nem zárja ki a munkabalesetté minősítést.

A munkabaleseti jegyzőkönyv

A munkabaleseti jegyzőkönyv egységekre bontható, úgynevezett blokkokból áll, melynek fő csoportjai a baleset, a sérült és a munkáltató adatai, valamint az okok és körülmények, továbbá a hitelesítési adatok tartalmazzák. Előbbi a baleset helyével, idejével és a baleset sérültjével, a sérülések természetével és súlyosságával, valamint a baleset következményeivel kapcsolatos változók, utóbbi a baleset módjára, körülményeire és a sérülések szerzésének módjára vonatkozóan szolgálnak információkkal.

Nyilvántartási szám

A munkabaleseti nyilvántartást a munkáltató székhelyén vagy a munkáltató nyilvántartását vezető szervezeténél (iroda, telephely) összesítve, és minden területileg elkülönült szervezeti egységénél külön-külön vezetni kell. A munkáltató azon szervezeti egységénél, ahol időszakosan és rövid időtartamban történik a munkavégzés, nem kötelező külön munkabaleseti nyilvántartást vezetni. A munkabaleset évente 1-es sorszámmal kezdődő szám.

Helytelen gyakorlat:

- » *A munkaidő kieséssel nem járó baleseti eseményekről nem vezetnek nyilvántartást.*
- » *Csak egyesítve vezetik a nyilvántartást, nem szervezeti egységenként.*

Adatszolgáltatás jellege

A kódnegyzetbe az alábbi kódszámok közül azt a számot kell beírni, amelynek okán a munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltésre került.

- 1-es, új jegyzőkönyv, ha az adott balesetről első alkalommal töltötték ki munkabaleseti jegyzőkönyvet,
- 2-es, módosítás, ha a balesetről már korábban töltötték ki jegyzőkönyvet, de valamely adattal, tényezővel, megállapítással kapcsolatosan módosítás vált szükségessé (pl. munkáltató/munkavállaló adataiban történő változás). Nem tartozik ide az az eset, amikor kizárólag a munkaképtelen napok számát közlik
- 3-as, nyilvántartásból való törlés, ha a bejelentés megtétele után bekövetkezett, vagy utólag felismert tény, körülmény miatt, esetleg hatósági, bírósági döntés alapján a baleset nem minősül munkabalesetnek
- 4-es, a balesetből eredő munkaképtelen munkanapok száma, ha a korábban megküldött jegyzőkönyv megküldésekor az még nem volt ismert (A), de a munkabaleset sérültje visszanyerte munkaképességét és az ismertté válik.

Munkabaleseti jegyzőkönyvet kell kitölteni, ha a munkabalesetet szenvedett munkavállaló ugyanazon esemény kapcsán, a munkabaleset időpontjától számított egy éven belül ismételten munkaképtelenné válik.

Helytelen gyakorlat:

- » *A munkáltatók nem küldik meg a munkaképtelen napok számát közlő jegyzőkönyvet akkor sem, amikor ez az információ már a birtokukban van, például a munkakiesés ideje elérte vagy meghaladta már a 126 munkanapot.*
- » *A munkaképtelen napok számát közlő jegyzőkönyvben a munkanapok számán túl más adatot is módosítanak.*
- » *A törlés nem megfelelő indokkal van alátámasztva.*

A munkáltató adatai (A) blokk

1. Neve:											
2. Címe:											
3. Telefonszáma:	/			Fax:				Mobil:			
4. E-mail címe:											
5. Adószáma:	-			-			Adóazonosító jele:				
6. Községi adószáma:						7. Gazdálkodási forma:					
8. Fő tevékenysége (TEAOR '08)*:				9. Helyi egység fő tevékenysége (TEAOR '08)*:							
10. Összlétszám kategória*:											11. Helyi egység létszám kategória*:

A munkáltató gazdasági tevékenysége

A gazdasági szervezet helyi egységének fő „gazdasági” tevékenysége, ahol a sérült dolgozik. A főtevékenységen ebben az esetben a legtöbb alkalmazottat foglalkoztató tevékenység típusát értjük. „A „helyi egység” az a földrajzilag meghatározható helyszín, ahol a munkát általában végzik, vagy amely a munka bázisának tekinthető. A munkáltató helyi egysége azoknak a munkavállalóknak a csoportja, akik földrajzilag egyazon telephelyen dolgoznak. A sérült munkahelyiül szolgáló helyi egység fő gazdasági tevékenysége eltérhet a cégjegyzékben/statisztikai számjelben szereplő főtevékenységtől.

Magánszemély munkáltató esetében annak a gazdasági tevékenységnek megfelelő kódszámot kell beírni, amelyben a sérültet foglalkoztatta.

A külön helyi egységgel nem rendelkező munkáltatónál történt baleset esetén a munkáltató főtevékenységét kell megjelölni.

Ha egy személy egyenél több helyen (szállítás, építőipar, karbantartás, stb.) dolgozik, akkor „helyi egységnek” azt a helyet kell tekinteni, ahonnan az utasításokat kapja, vagy ahol a munkát megszervezik. Rendszerint egyetlen épületből, épületrészből vagy önálló épületegyüttesből áll.

Ki kell hangsúlyozni, hogy az általánostól eltérő foglalkoztatás esetén (pl. kirendelés, munkaerő-kölcsönzés) bekövetkezett munkabalesetekről felvett jegyzőkönyv „H” blokkjában a kirendelő/kölcsönbeadó munkáltató nevét és címét is szerepeltetni kell. Amennyiben a munkáltató címe a levelezési címtől eltér, akkor azt is itt kell feltüntetni.

A kódnégyzetekbe a többszörösen módosított 9029/1993. (SK. 1994. 1.) KSH közlemény szerinti FEOR kódszámot kell szerepeltetni (FEOR: Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszere).

Munkáltatói létszám-kategória

Összlétszám alatt a rész- és teljes munkaidőben, a munkáltató központjában és telephelyén (telephelyein, fióktelepein stb.) foglalkoztatott munkavállalók együttes létszáma értendő. Az összlétszámnál figyelembe kell venni a kirendelés, munkaerő kölcsönzés keretén belül foglalkoztatott munkavállalókat szakmai gyakorlaton lévő tanulókat is. A helyi egység létszám-kategória kódnégyzetekbe a munkahelyiül szolgáló helyi egységben dolgozó munkavállalók számának megfelelő kódszámot kell beírni.

Amennyiben a munkáltató külön helyi egységgel nem rendelkezik, úgy az összlétszámnak megfelelő kategória kódszámot kell szerepeltetni.

Helytelen gyakorlat:

- » A munkáltatói létszámba nem számítják bele a kirendelt vagy kölcsönzött munkaerőket vagy a tanulókat, illetve az összlétszámot adják meg akkor is, ha helyi egységgel rendelkezik a munkáltató.
- » A helyi egységhez megadott létszám nagyobb, mint az összlétszámmal tartozó.

A sérült (munkavállaló) adatai (B) blokk

1. Neve:												2. TAJ száma:	- - - - -							
3. Születési neve:												4. Anyja neve:								
5. Születési helye:												6. Születési ideje:	év hó nap							
7. Neme*:												8. Állampolgársága*:				9. Életkora:	év			
10. Lakcíme:												Település	(út/utca)			hsz				
											ép.	lh.	em.	ajtó	11. Telefonszáma:					
											12. Munkaköre (FEOR)*:			13. Alkalmazotti viszonya*:						
											14. Munkatapasztalat az adott munkakörben a munkáltatónál*:			év hó						

Állampolgárság

Ha a sérült többszörös állampolgár, akkor azt az országot kell megjelölni, ahol a sérült a balesetét bejelentette. **A munkabaleset adatai (C) blokk**

1. Dátuma: 20	év		hó		nap		2. Időpontja: (óra: 24 órás időszámítás)		
3. Sérülés a munkavégzés hányadik órájában						a hét hányadik napján*		következett be	
4. A sérülés típusa*:						5. A sérült testrész*:			
6. A munkavégzés helye*:			7. A baleset földrajzi helye*:						
8. A sérülés súlyossága*:						9. A munkaképtelenség időtartama*:			

Dátuma

A kódnégyzetekbe az év utolsó 2 számát (pl. 2021. esetében 21-et), a baleset hónapját (pl. március hó: 03-at), a munkabaleset napját (pl. elseje: 01-et) kell beírni.

Időpontja

A bekövetkezésének időpontját, 24 órás időszámítás szerint kell kódolni egész órákban (pl. ha a munkabaleset délután 1 és 2 óra között következett be, akkor 13-at, ha hajnali 1 és 2 óra között történt, 01-et kell beírni. A 01 esetében az időt 01.00-tól 01.59-ig kell figyelembe venni). Amennyiben a baleset időpontja ismeretlen akkor 99-et kell beírni.

Sérülés a munkavégzés hányadik órájában és a hét hányadik napján következett be

Az órákat a műszakkezdés időpontjától kell számolni teljes órákban, így amennyiben a napi 8 órás munkaidő-beosztásban dolgozó munkavállalót a munkaidőn túli első órában éri a baleset, akkor a kódnégyzetekbe 09-et kell írni. A 8 órás munkarendtől eltérő foglalkoztatás esetén, (pl. részmunkaidő, vagy egyenlőtlen munkaidő-beosztás) a jegyzőkönyv (H) blokkjának „Mellékletek, megjegyzések” rovatában a munkaidő mértékét meg kell jelölni.

A **hét napjainak** kódolásakor a hét első napja a hétfő ezért, amennyiben a munkavállaló balesete szombaton történik, akkor a kódnégyzetbe 6-os kód kerül.

A sérülés típusa

Azt a sérülést kell megjelölni, amely a munkaképtelenséget okozta. Többszörös sérülés esetén a legsúlyosabb sérülést kell feltüntetni (pl. nyílt törés). Azt a sérülést kell megjelölni, amely a munkaképtelenséget okozta. Többszörös sérülés esetén a legsúlyosabb sérülést kell feltüntetni (pl. nyílt törés). A sérülés típusát szöveggel is szerepeltetni kell.

A sérült testrész

Azt a testrészt kell pontosan megjelölni, amely a baleset során a legsúlyosabb mértékben sérült (pl. jobb kéz mutatóujj).

Helytelen gyakorlat:

- » *A sérülés típusával nem összeegyeztethető sérült testrész megjelölése. Pl. rándulás, húzódás nem fordul elő „fogak” esetén, zárt csonttörés nem fordulhat elő „szemek”-nél, vagy a láb sérülésekor nem lehet a fejet, mint sérült testrészt megjelölni.*
- » *A 8 órás munkarendtől eltérő foglalkoztatás esetén a (H) blokkban nem jelölik meg a munkaidő mértékét.*

A sérülés súlyossága

A sérülés súlyosságának mértékét az Mvt. 87. § 3 pontja határozza meg.

A sérülés súlyosságát a baleseti esemény bekövetkezése és a baleset végső kimenetele közötti időszakban bizonyítottan fennállt legsúlyosabb állapot határozza meg (ide nem értve az újraélesztés esetét). A legtöbb tévedés és félreértés a súlyos munkabalesetek megítélésében történik.

Például súlyosnak minősül a munkabaleset akkor is, ha az életveszélyes állapotba került munkavállaló később felépül, valamely testrészét „visszavarrják”, illetve akkor is, ha az eleinte nem életveszélyes állapot a balesettel összefüggésbe hozható komplikációk következtében azzá válik.

Helytelen gyakorlat:

- » *Főként a súlyos kategóriába sorolt munkabalesetknél tapasztalható, hogy a baleset bekövetkezésekor súlyos a sérült állapota, arról azonnali értesítést küld a munkáltató a munkavédelmi hatóságnak, azonban a munkabaleseti jegyzőkönyv megküldésekor (a balesetet követő hó 8-ig a jogszabály értelmében ez jogszerű) már felgyógyult a sérült, akkor „3 munkanapon túl gyógyuló” kóddal küldik meg a jegyzőkönyvet. Ez esetleg később jogvitákat okozhat, ha a sérült jogorvoslattal él.*
- » *Tévesen értelmezik a sérülés súlyosságát abban az esetben is, amikor egy balesetet elismernek ugyan 3 munkanapon túl gyógyuló munkabalesetnek, de nem jelentik a változást amikor a sérült súlyos állapotba kerül a balesettel összefüggésben, vagy elhalálozik, arra hivatkozva, hogy a pl. tüdőembólia nem függ össze a balesettel, holott a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben került súlyos állapotba vagy vesztette életét.*

Helyes eljárás, hogy a munkabaleseti jegyzőkönyvet a baleset bekövetkezéskori súlyosságával, vagy amennyiben a balesettel összefüggésben egy éven belül súlyosabb állapot lép fel, akkor a megváltozott súlyossággal kell megküldeni!

Példa:

- » *2021. január 9-én történik egy életveszélyes munkabaleset, a sérültet mentőhelikopter viszi kórházba, 3 napig eszméletlen állapotban van. Szerencsésen felépül, február 7-én már munkába áll, a jegyzőkönyv megküldésekor már egészséges. A munkabaleseti jegyzőkönyvet 7-es kóddal, életveszélyes minősítéssel kell megküldeni.*
- » *Egy asztalos műhelyben a munkavállaló a fűrészgéppel levágja két ujjá nagyobb részét, de azt visszavarrják. Ez az Mvt. szerint súlyos csonkolásos munkabalesetnek számít, 3-as kóddal kell beküldeni, mert a csonkolás mindenképpen bekövetkezett és csak a gyors, precíz orvosi beavatkozásnak köszönhető, hogy sikerült megmenteni a sérült ujjait.*

A munkaképtelenség időtartama

Azon munkanapok száma, amelyek alatt a munkavállaló a munkabalesetből kifolyólag munkaképtelen volt. Mivel jelentésre csak azok a munkabalesetek kötelezettek, amelyek több mint három munkanapig tartó munkaképtelenséget okoznak, ezért a munkaképtelen napok számát egy négytől 182 napig terjedő tartományban (a két szélsőértéket is beleértve) kell jelölni három számjegyű formában olyan esetekben, ahol a munkaképtelenség nem haladja meg a hat

hónapot. Speciális kóddal kell jelölni a tartós rokkantságot (997) és a halálos balesetet (998). Ilyen esetekben a tartós rokkantság megállapításáig vagy a halál bekövetkeztéig kieső napokat nem kell figyelembe venni.

Figyelem:

Minden munkaképtelenséggel járó munkabalesetről Munkabaleseti jegyzőkönyvet kell kitölteni, meg kell küldeni a jegyzőkönyvet a sérültnek (halála esetén hozzátartozójának), külföldi kiküldetés, külszolgálat, munkaerő-kölcsönzés esetén a magyarországi székhelyű munkáltató munkavállalójának, a társadalombiztosítási kifizetőhelynek, ennek hiányában az egészségbiztosítási pénztári feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak, munkaerő-kölcsönzés, kirendelés esetén a kölcsönbeadó, kirendelő munkáltatónak, de csak a 3 munkanapot meghaladó és a halálos munkabaleseti eseményekről kell a munkavédelmi hatóságnak is megküldeni.

Helytelen gyakorlat:

- » *Főként közfoglalkoztatottak és „alkalmi munkások” esetén a munkáltató nem rendelkezik információval a munkaképtelenség időtartamát illetően, és mivel adott esetben csak egyetlen napig foglalkoztatta a munkavállalót úgy értelmezi, hogy a munkaképtelenség a foglalkoztatás időtartama alatt nem éri el a 3 munkanapot, nem küld munkabaleseti jegyzőkönyvet.*

A munkáltatónak szükséges az információt beszerezni a háziorvostól, kórházból, a járóbeteg-szakellátás orvosától, stb. Ennek jelentősége főképp a súlyos balesetknél van.

Amennyiben a sérült felépül, de a balesetből kifolyólag ismételt keresőképtelenné válik, úgy a munkaképtelen napok számát hozzá kell adni a már beküldött munkabaleseti jegyzőkönyvben megadott napok számához.

A munkabaleset részletes leírása (D) blokk

A baleset leírása külön lapon folytatható!

Ebben a blokkban le kell írni a lehető legpontosabban a munkabaleset előzményeit, tényleges lefolyását (hol és hogyan történt a baleset, milyen körülmények között és mi okozta a sérülést stb.), tömören és egyértelműen rögzítenie kell a balesettel kapcsolatos összes tény, körülményt, tevékenységet.

Részletesen ki kell fejteni a jegyzőkönyv (E) blokkjában szereplő körülményeket és tényezőket, és ügyelni kell arra, hogy a jelzett blokkban megadott lehetőleg rövid, egy-két szavas válaszok, és a baleset leírásban szereplő megfogalmazások között ne legyen ellentmondás.

A munkabaleset leírása külön lapon folytatható, amelyen fényképpel, helyszínrajzzal bemutatható a munkabaleset helyszíne, illetve környezete.

Helytelen gyakorlat:

- » A baleset leírása nem teljesen egyértelmű, nem elég részletes a baleset tényleges megítéléséhez, ellentmondásokat tartalmaz.

Például:

- » A gépkocsivezető kiszállt a teherautóból és bokaficamot szenvedett, csak éppen hiányzik a helyszín megnevezése.
- » A leírás szerint a védőburkolat hiányzott, a kódolás szerint pedig alkalmas, rendeltetésszerűen használták.
- » A baleset egy erdőben külterületen történt, de a munkahelyi környezetként a közeli települést jelölték meg.
- » A leírásban szerepel a munkabaleset pontos időpontja, de a „D” blokkban más dátum szerepel.
- » A leírás szerint a megjelölt helyi egység szakágazatban nem történhetett a baleset (nyomdaiparban tehén taposott a sérült lábára).
- »

A munkabalesettel kapcsolatos egyéb információk (E) blokk

Ebben a blokkban a szöveges választ igénylő rovatokat lehetőleg röviden, egy-két szóval kell kitölteni. A kitöltéshez információkat ad az ITM munkavédelmi szakmai honlapjának útmutatója. A listákban szereplő meghatározások, kifejezések tájékoztató jellegűek, statisztikai kategóriákat jelentenek, azaz nem érintik a baleset pontos leírására vonatkozó kitöltési követelmények teljesítését. A munkabaleseti jegyzőkönyv (E) blokkjának szövegszerű kitöltésénél a listákban szereplő kategóriákat fel lehet használni.

Az 1-6-ig pontok kódnégyzeteit NEM kell kitölteni, az a munkavédelmi hatóság feladata!

1. Munkahelyi környezet:										
2. Munkafolyamat:										
3. Sérült konkrét fizikai tevékenysége:										
3.1. A konkrét fizikai tevékenység anyagi (tárgyi) tényezője:										
4. Balesetet kiváltó különleges esemény:										
4.1 A különleges esemény anyagi (tárgyi) tényezője:										
5. A sérülést okozó érintkezés, a sérülés módja:										
5.1 A sérülést okozó érintkezés anyagi (tárgyi) tényezője:										
6. Személyi tényező (k):	S							M		
7. A biztonsági- és jelzőberendezések, egyéni védőeszközök, egyéb védelmi megoldások alkalmassága:										
	7.1.	7.2.	7.3.	7.4.	7.5.					
Védőburkolat	☐	Védőberendezés	☐	Jelzőberendezés	☐	Egyéni védőeszköz	☐	Egyéb védelmi megoldás	☐	

A balesetek okaira és körülményeire vonatkozó változók a szükséges munkáltatói megelőzési intézkedések és a megelőzési politika kialakítása céljából további információkkal szolgálnak a baleset helyéről és különösen a sérülés módjáról.

Munkahelyi környezet

Az a munkahely, munkaterület vagy általános környezet, ahol a baleset történt (gyártóműhely, karbantartó műhely, mezőgazdasági terület, építési terület/bontás/, raktárépület, közlekedési terület, istálló stb.).

Munkafolyamat

Az a fő tevékenység, amelyben a balesetet szenvedett munkavállaló a baleset idején részt vett. Ez annak a munkatípusnak és feladatnak a tágabb meghatározása, amelyet a sérült végzett azon időintervallumban, amely a balesettel végződött. A baleset idején és helyén éppen végzett fő feladatnak nem kell feltétlenül megegyeznie a baleset pillanatában végzett konkrét fizikai tevékenységgel. A munkafolyamat rendszerint bizonyos időtartamot feltételez.

Helytelen gyakorlat:

- » A munkavállaló szerelőcsarnokban dolgozott gépkezelőként, általában, de a balesetkor az udvar végében végzett hegesztést. Ekkor az udvart kell megjelölni munkahelyi környezetként.
- » Egy szakács segített a karbantartást végző villanyszerelőnek raktárban és áramütést szenvedett, így munkafolyamat a karbantartás és nem a lakosság részére nyújtott szolgáltatás.
- » Egy mezőgazdasági szövetkezetben dolgozó munkavállaló feladata volt a takarmány erőgéppel történő begyűjtése, de a gép meghibásodása miatt az állatok etetését bízták rá, megrúgja a ló, így a munkafolyamat nem a gép kezelése, hanem a „Mezőgazdasági jellegű munka - élő állatokkal végzett munka”.
- » Ha egy mezőgazdasági termelő szövetkezet varrodájában történik a munkabaleset, akkor a varroda a helyi egység és nem a mezőgazdasági terület.

Konkrét fizikai tevékenység

A sérült pontosan megállapított, konkrét fizikai tevékenysége a baleset pillanatában, tehát amivel a sérült a baleset pillanatában foglalkozott. Az a tevékenység, amelyet a sérült közvetlenül a baleset előtt és alatt végzett. Csak rövid időtartamra terjed ki. Míg a „munkafolyamat” változója huzamosabb ideig végzett feladatot ismert, addig a „konkrét fizikai tevékenység” változója sokkal pontosabb, és jól elkülöníthető a balesethez vezető eseménysortól.

Baleset kiváltó különleges esemény

Az utolsó, szokásostól eltérő esemény, amely a balesetbe vezetett, vagyis a rendes munkafolyamattól való eltérés leírása. A különleges esemény a balesetet kiváltó esemény. Rendellenes események sorozata esetében az utolsó különleges eseményt kell rögzíteni, amely időben a legközelebb áll a baleset időpontjához. A gyakorlatban számos tagállamban ez az eljárás kínálja a legjobb információgyűjtési lehetőséget a munkabalesetek bejelentési rendszerének keretében, így ezért a megelőzés céljára a lehető legjobb adatot jelenti.

A sérülést okozó érintkezés, a sérülés módja

A balesetet szenvedett munkavállaló által a baleset időpontjában végzett konkrét fizikai tevékenységet kell meghatározni, vagyis azt, hogy pontosan mit csinált a sérült a baleset pillanatában. Az a mód, ahogy a sérülést okozó anyagi tényező a sérülést (fizikai vagy lelki trauma) okozta, a sérült hogyan szenvedett sérülést, és hogyan került érintkezésbe a balesetet okozó tárggyal. Több érintkezés/sérülési mód esetében a legsúlyosabb sérülést okozót kell rögzíteni.

Helytelen gyakorlat:

- » Ez utóbbi 3 tényező egymásutánisága nem figyelhető meg, a konkrét fizikai tevékenységgel jellemzik a baleseti folyamatot.

Helyes példák egy folyamatra:

- » Konkrét fizikai tevékenység – tárgy kézzel történő mozgatása
- » Baleset kiváltó különleges esemény – emelés, mozgatás
- » A sérülést okozó érintkezés, a sérülés módja - dobozok, különféle csomagoló eszközök

- » *Konkrét fizikai tevékenység – motoros kéziszerszámokkal folytatott munka*
- » *Baleset kiváltó különleges esemény – irányítás (részleges vagy teljes) elvesztése a gép vagy a géppel megmunkált tárgy felett*
- » *A sérülést okozó érintkezés, a sérülés módja - kemény vagy durva anyagi tényezővel való érintkezés*

- » *Konkrét fizikai tevékenység – gép feltöltése, kiürítése*
- » *Baleset kiváltó különleges esemény – folyékony halmazállapot - szivárgás, csepegés, folyás, fröccsenés, permetezés*
- » *A sérülést okozó érintkezés, a sérülés módja - veszélyes anyagokkal való érintkezés bőrön vagy szemén át*

Anyagi tényezők

A balesetben részt vevő anyagi tényezőkről a következő három változó nyújt tájékoztatást:

- A konkrét fizikai tevékenységhez kapcsolódó anyagi tényező az a munkaeszköz, tárgy, illetve anyag, amelyet a balesetet szenvedett munkavállaló a baleset bekövetkezésékor használt, amellyel munkát végzett, függetlenül attól, hogy az adott munkaeszköz a baleset bekövetkezésében közrejátszott-e. Az anyagi tényezőnek nem feltétlenül van köze a balesetnek. Ha azonban a konkrét fizikai tevékenységgel több anyagi tényező is kapcsolatban áll, akkor azt kell megnevezni, amelyik a legközelebbi kapcsolatba hozható a balesettel.
- A különleges eseményhez kapcsolódó anyagi tényező az a munkaeszköz, tárgy, illetve anyag, amelyet a balesetet szenvedett munkavállaló használt, amellyel érintkezésbe került, és amelynek a meghibásodása, rendellenes állapota a balesetet kiváltotta, illetve amellyel a sérülés összefüggésben van. Ha több anyagi tényező kapcsolódik az (utolsó) különleges eseményhez, az utolsó anyagi tényezőt kell megnevezni, vagyis azt, amely időben a legközelebb áll a sérülést okozó érintkezéshez.
- A sérülést okozó érintkezés, a sérülés módjához kapcsolódó anyagi tényező az a munkaeszköz, tárgy illetve anyag, amellyel a balesetet szenvedett munkavállaló érintkezésbe került, vagy amely a pszichológiai sérülését okozta. Ha több anyagi tényező is kapcsolatba hozható a sérüléssel, akkor azt az anyagi tényezőt kell megnevezni, amely a legsúlyosabb sérüléssel áll összefüggésben.

Helytelen gyakorlat az anyagi tényezőkkel kapcsolatban:

- » *Általában nem elfogadható, hogy az összes anyagi tényezőnél „Nincs információ” szerepel. A balesetvizsgálat során rögzített tapasztalatok segítik elő a balesetmegelőzést, törekedni kell a minél pontosabb információk megadására. Kivételt képezhet, ha a baleset késve jutott a munkáltató tudomására és ezért már nem rekonstruálhatóak a baleset körülményei.*
- » *Nem az a konkrét munkaeszköz, gép kerül megnevezésre az anyagi tényezőknél, ami a baleset szöveges leírása szerint a balesetet okozta.*
- » *Az anyagi tényezők nincsenek szinkronban a hozzá kapcsolódó tényezővel.*

Pl.: Kéziszerszámokkal folytatott munka során „hevederes szállítószalagok” kerültek megjelölésre.

Ha a konkrét fizikai tevékenységhez, különleges eseményhez, vagy sérülés módjához több anyagi tényező kapcsolódik, akkor a balesettel vagy sérüléssel legszorosabban összefüggő anyagi tényezőt kell rögzíteni. A három anyagi tényező lehet eltérő vagy azonos, de az is előfordulhat, hogy nincs anyagi tényező.

Előfordulhat, hogy azonos anyagi tényező kapcsolódik mindhárom eseményt leíró változóhoz, ugyanakkor ezek egymástól eltérőek is lehetnek. Mindegyik esetében rögzíteni kell a legfontosabb anyagi tényezőt, amely lehetővé teszi a baleset körülményeinek lehető legteljesebb és legpontosabb rekonstrukcióját a jövőbeli megelőzés szempontjából leghasznosabb módon.

A változók használatára vonatkozó fő szabály, hogy a konkrét fizikai tevékenységhez kódolt anyagi tényezőnek a balesettel vagy a sérüléssel legszorosabban összefüggő anyagi tényezőnek kell lennie, a különleges eseményhez kapcsolódó anyagi tényezőnek időben legközelebb kell állnia a sérülést okozó érintkezéshez, az érintkezésben – a

sérülés módjában részt vevő anyagi tényezőnek a legsúlyosabb sérüléssel kell összefüggésben lennie.

A konkrétan meghatározott anyagi tényezők a leghasznosabbak a baleset megértése, megelőzése és elemzése szempontjából és elengedhetetlenek a statisztikai adatszolgáltatás szükségessége miatt.

Személyi tényezők

A baleset bekövetkezésében szerepet játszó személyi tényezőket a balesetet szenvedett személyre vonatkozóan az S (sérült) rovatnál kell bejegyezni. Amennyiben más személynek is volt szerepe a baleset bekövetkezésében, úgy azt az M (más személy) rovatnál kell szerepeltetni. Abban az esetben, ha több személyi tényező is megállapítható a balesettel kapcsolatban, akkor azt a tényezőt kell megjelölni, amelyik a legnagyobb hatással volt a sérülés bekövetkezésére. Például, ha alkoholos befolyásoltság következménye a fegyelmezetlenség, akkor az alkoholos befolyásoltságot kell megjelölni. Amennyiben egyéb tényező kerül megjelölésre akkor azt a (H) blokkban meg kell nevezni.

Helytelen gyakorlat:

- » *A munkabaleseti jegyzőkönyvek elemzése során évek óta megfigyelhető, hogy a személyi tényezőknél legnagyobb arányban indokolatlanul csak a sérült figyelmetlenségét, esetleg szabályszegő magatartását jelölik meg a baleset okaként.*

A biztonsági és jelző berendezések, egyéni védőeszközök, egyéb védelmi megoldások alkalmazása

A munkabaleset vizsgálata alapján a balesettel összefüggésbe hozható munkaeszköz/ök biztonsági berendezéseivel (védőburkolat, védőberendezés), jelzőberendezésével, valamint egyéni védőeszközzel és egyéb védelmi megoldásokkal kapcsolatos megállapításokat megjelölni.

Az egyéb védelmi megoldásoknál kell jelölni pl. az építési munkahelyeken és létesítményekben a le-, beesés elleni kollektív védelmet, gépjárműveknél a biztonsági övet stb.

Helytelen gyakorlat:

A fenti tényezők olyan ellentmondásokat tartalmaznak, melyek kizárják a baleset megjelölt módon történt bekövetkezését.

- » *Például a kódolás szerint a munkaeszköz védőburkolata Alkalmos, rendeltetésszerűen használták, azonban a szöveges rész szerint a munkavállaló karja karbantartás során a leszerelt védőburkolat miatt sérült meg.*
- » *Másik esetben a leesés elleni egyéni védőeszköz a helyszínen a rendelkezésre állt, azt használták is, de nem volt meghatározva a kikötési pont és a védelmi megoldást kifogástalannak minősítették.*
- » *Az összes védelmi megoldást „alkalmos, rendeltetésszerűen használták” kóddal jelölik akkor is, ha az adott gépen, munkaeszközön nem található meg mindegyik (pl.: varrógépeken nincs jelzőberendezés és kollektív védelem, csak védőburkolat; egy állványzaton viszont az egyéb védelmi megoldás a szokásos és nem található rajta védőburkolat).*
- » *Az egyéni védőeszközt gyakran megfelelőnek ítélik rendeltetésszerű használat megjelölésével, akkor is, ha annak semmi jelentősége nem volt a baleset bekövetkezésében (védőkorlát hiánya miatt magasból esett le a munkavállaló, viselt megfelelő védőkesztyűt vagy bakancsot).*

A balesethez vezető ok/okok (F) blokk

A balesetvizsgálat eredménye alapján tömören össze kell foglalni azt a tárgyi, személyi vagy szervezési okot vagy okokat, amelyek közvetlenül vagy közvetve jelentős hatással voltak a baleset bekövetkezésére (pl.: munkaeszköz, munkahely biztonsági állapotának hiánya; munkaeszköz karbantartásának, előírt felülvizsgálatának elmulasztása, veszélyes anyag szabálytalan felhasználása, építési munkaterületen összehangolás hiánya). Ennek a kitöltésénél meg lehet adni előzményi vagy közvetett okokat és a balesetet kiváltó közvetlen okokat.

Amennyiben a munkáltató által megküldött munkabaleseti jegyzőkönyvben az ok-okozati összefüggések közt ellentmondás van, vagy a baleset tényleges oka nem állapítható meg, a munkavédelmi hatóság részéről ellenőrzésre lehet számítani.

Munkáltatói intézkedés(ek) a hasonló balesetek megelőzésére (G) blokk

Ha a balesetvizsgálat eredményeként intézkedés szükséges, akkor annak jellegét, tartalmát rögzíteni kell, akkor is, ha már a baleset után azonnal megtörtént. Az intézkedés vonatkozhat munkahelyre, munkaeszközre, szervezési feladatra, de az intézkedés lehet műszaki, szervezési, szabályozási jellegű vagy oktatással kapcsolatos. Az összes megtett intézkedést fel kell sorolni.

Helytelen gyakorlat:

- » *Kizárólag a sérült munkavállalóra irányul az intézkedés, holott a balesettel kapcsolatban felmerült összes hiányosságra tett intézkedést kell rögzíteni.*
- » *Amennyiben a munkaeszköz súlyos balesetet okozott az időszakos vizsgálat elmarad.*
- » *Elmarad a munkáltatói intézkedés.*
- » *Szintén bevett rossz gyakorlat, ha kizárólag a munkabaleseti esemény másokkal történő megismertetésére irányul az oktatás.*

Mellékletek, megjegyzések (H) blokk

A jegyzőkönyvben jelölt dokumentációk csatolása/megküldése súlyos munkabaleset esetén mindenképpen szükséges.

Amennyiben a dokumentációk felsorolásához nem áll rendelkezésre elegendő hely, úgy azt külön dokumentáció jegyzéken (iratjegyzék) kell szerepeltetni, és a (H) blokkban csak a jegyzéket kell megjelölni. Ebben a blokkban lehetősége van a munkáltatónak, hogy az előző rovatokon túlmenően bármilyen, a munkabalesettel kapcsolatos és általa lényegesnek tartott tény, körülményt, véleményt rögzítsen. Itt kell indokolni az adatszolgáltatásban meghatározott határidőn túli késedelmet. Ha a jegyzőkönyvön biztosított hely nem elegendő a megjegyzések megtételére, akkor az észrevételeket a jegyzőkönyvhöz csatolt külön lapon kell folytatni.

A kivizsgálást végzők adatai, hitelesítések (I) blokk

A munkavédelmi képviselőt minden esetben ki kell tölteni a felsorolt kódok valamelyikével. Amennyiben a munkavédelmi képviselő részt vett a baleset kivizsgálásában, de a munkáltatótól eltérő a megállapítása/véleménye van, akkor a megállapítását/véleményét, - kérésére - külön lapon kell a munkabaleseti jegyzőkönyvhöz csatolni. A baleseti vizsgálatban részt vevő munkavédelmi képviselő részére lehetővé kell tenni, hogy a rovatot aláírásával elláthassa.

A balesetvizsgálat munkavédelmi szaktevékenységnek minősül, a „balesetkivizsgálást végezte” rovat kitöltése kötelező. A munkabalesetről a foglalkozás-egészségügyi alapszolgáltatást biztosító szolgálatot minden esetben értesíteni kell, a munkabaleset kivizsgálásában történő orvosi közreműködésről a szolgálat orvosa dönt. Súlyos munkabaleset és fokozott expozíció esetén a foglalkozás-egészségügyi alapszolgáltatást biztosító szolgálat orvosának részt kell venni a kivizsgálásban.

Szolgáltatás esetén a szolgáltatást végző cég (vállalkozás) nevét, címét is fel kell tüntetni.

A munkáltató képviselőjénél a munkáltató vezetőjének vagy az általa írásban (egyedileg vagy belső szabályzatban) feljogosított személynek a nevét és beosztását, egyéni vállalkozó esetén a vállalkozónak, magánszemély munkáltató esetén a munkáltatói jogkört gyakorló személy nevét kell beírni. Az aláírás dátumát követően a jegyzőkönyvet az a személy írhatja alá, akit a név és a beosztás rovatba beírtak.

Az elektronikus úton (ügyfélkapun, cégkapun, E-papíron) beküldött munkabaleseti jegyzőkönyvet nem kell bélyegzővel ellátni, az a beküldéssel válik hitelessé. Postai úton beküldött munkabaleseti jegyzőkönyvnél a bélyegzővel rendelkező munkáltató esetén az aláírást a munkáltató jogszerűen használt bélyegzőjével hitelesíteni kell.

Helytelen gyakorlat:

- » *A balesetvizsgálatot NEM munkavédelmi szaktevékenységgel rendelkező végzi el vagy a munkabaleseti jegyzőkönyvet nem írja alá.*

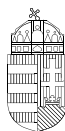
MUNKAVÉDELEM

GINOP-5.3.7-VEKOP-17-2017-00001 azonosító számú
„Jogszerű foglalkoztatás fejlesztése” elnevezésű kiemelt projekt

Technológiai és Ipari Minisztérium

2022

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE